

Començaré per l'acabament. Fins ara el nostre antic convent de Barcelona era reconegut històricament com el primer convent de *freres* de l'Orde dedicat a sant Josep. Si més no, les cròniques del Carmel Teresià així ho deien. Jo mateix ho he escrit moltes vegades. D'acord amb aquesta tesi teníem la primera comunitat (25.1.1586) i la primera província (18.6.1588) dedicades a sant Josep entre els freres. Perquè, entre les monges, la mare Teresa ja s'hi va abocar de bon començament amb *San José de Ávila*.

Doncs bé, des de l'onze de març d'enguany ja no ho podem dir així. Perquè és el dia que a l'Arxiu Provincial de Sevilla vaig trobar un document original del 20 de gener de 1580 –sis mesos després de néixer la comunitat teresiana de Baeza (14.6.1579)– que parla de “nuestro *colegio de San Joseph* que agora nuevamente se ha fundado *en la ciudad de Baeza*”. I amb aquesta troballa se me'n clarifica una altra de l'estiu de 1984, a l'Arxiu Provincial de Jaén, on el pare Joan de la Creu es presentava davant un notari públic (15.1.1581) en tant que “rector del convento... de la vocación de Nuestra Señora del Monte Carmelo y San Joseph en la ciudad de Baeza”. Dic que la troballa de Sevilla esclareix la de Jaén, ja que en un principi havia pensat que aquí el notari confonia el nom de l'orde amb el titular del convent. I potser encara és així. Però què hi fa sant Josep? Doncs, confirmar, si cal, allò que ara ja és clar: sant Joan de la Creu va dedicar la fundació del col·legi de Baeza a sant Josep. És el que diuen els dos documents més antics que coneixem, tot i que hom parla del *col·legi de Sant Basili*, quan tracta de la comunitat de Baeza establerta per sant Joan de la Creu. De fet, però, el titular de sant Basili no apareix oficialment fins al capítol d'Alcalá (4.3.1581). Tampoc no és massa lluny de la data de la fundació. I aquesta és la raó que em permet d'opinar d'aquesta manera:

Sant Joan de la Creu havia escollit sant Josep per a titular de la fundació del col·legi-convent de Baeza. Però ja durant el seu mateix trienni de rector (1579-1582) es va canviar pel de sant Basili per sempre més. De moment no sabem com. Penso, a títol personal, que durant el capítol d'Alcalá i en atenció al fet que un *Pare* de l'Església com sant Basili donaria un caire intel·lectual més adient a un col·legi de teologia (!).

A Barcelona els nostres fundadors pensaren, des de bon començament, d'una altra manera: col·legi de Sant Josep de Barcelona, encara que 10 anys més tard es va quedar, per sempre, noviciat de la província. I sempre, també, de Sant Josep. I tant hi ha arrelat l'espós de Maria que encara hi és: *Mercat de Sant Josep*.

Amb el nou document, dèiem, *Barcelona hi perd, però sant Joan de la Creu hi guanya* amb la fundació de Baeza el 1579. El pare Joan de la Creu hi guanya en el sentit que, en dedicar-li el convent més important fundat per ell, tenim un testimoniatge “directe” i personal –l'únic fins ara– de la seva devoció a sant Josep. Els altres testimonis que coneixíem eren des de “me dijo, me dijeron, oí, cuentan...”

* [Publicat a *Suplement. Butlletí informatiu. Carmelites Descalços de Catalunya i Balears*, 17 (abril 1992), pp. 5-6.]

Malgrat la nova font històrica, i donada la curta presència de sant Josep en el col·legi de Baeza, podem continuar parlant del nostre antic convent de Barcelona com la seu i casal per excel·lència de la devoció a sant Josep en el Carmel Teresià arreu del món.